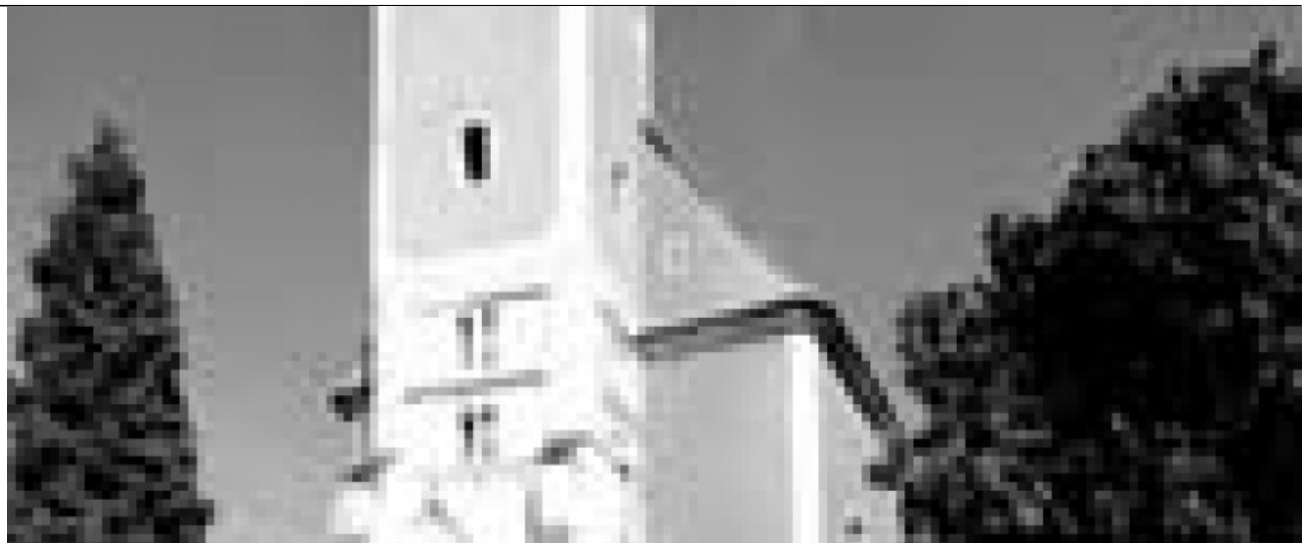

A k?vágósz?l?si templom

2009 július 28. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Baranya vármegye területén több Sz?l?s nev? templomos község is szerepel az 1330-as évek els? feléb?l fennmaradt egyházi dézsmajegyzékekben, közülük azonban csak egy, a középkor óta használatban lév? épít?k?bányájáról ismert K?vágósz?l?s – és plébániatemploma – élte túl a török hódoltság, majd a felszabadító háború pusztításait. A ma 1500 lakosú település Pécs szomszédságában, a Mecsek déli lábánál, a 600 méter magas Jakab-hegy tövében fekszik, szép kilátással a borvidék lankáival keretezett síkságra.
Sz?l?st, a környékbeli falvakkal együtt, a püspökséget alapító Szent István adományozta a pécsi egyházmegyének. A birtok a XIII. század elejére a káptalan tulajdonába került, ebb?l az id?b?l származik templomának legrégibb része. A Sarlós Boldogasszony tiszteletére szentelt, tekintélyes nagyságú falusi egyháznak csak a nyugati tornya ?rizte meg az els? építési korszak stílusjegyeit, de a keletelt alaprajz – téglalap formájú hajóval és félköríves szentéllyel – a jellegzetes román kori templomszerkezetet foglalja magában a XVIII. századi küls? mögött. Az ötemeletes, homlokzat elé ugró torony két alsó szintjének középkori részletei az 1974-ben kezdett régészeti feltáráskor kerültek napvilágra a barokk vakolat alól. Látható, hogy a templom legalább részben téglából épült – a gazdag k?nyer? helyen! A sarkokat kihangsúlyozó, függ?leges kereteket, a közéjük es? faltükröket éppúgy téglából rakták, mint az emeleteket látványosan elválasztó vízszintes párkányokat és az alattuk mindhárom oldalon végigfutó, pálcatagos díszít?sorokat. Mindkét emeleten keskeny, félköríves ikerablakok nyílnak három égtáj felé, legépebben az északi oldal részletei ?rizték meg a XIII. században itt dolgozott épít?mester keze nyomát. A magas torony sarkait vaskos, többlépcs?s gótikus pillérek támogatják. A két kapu kereteit k?b?l faragták, a délin 1512-b?l származó latin felirat olvasható, a nyugati az 1763-tól 1772-ig tartó renováláskor készült. Ebb?l az id?b?l származik a bejárat nyitott el?terének kosárív? boltozata a csigamintás barokk oromzattal és a kett?s kereszt alatt látható, faragott kagylódísszel.
Sorozatunk 2001. július 7-i, a Jakab-hegyi kolostorról szóló írásában említettük már, hogy Szent Jakab apostol jelképe, a tengeri kagyló a pécsi püspökség XIII. századi francia kapcsolatainak emlékét, a compostellai zarándoklatok hagyományát idézi fel a k?vágósz?l?si templomban. A török id?kben elpusztult pálos klastromból több felszerelési és kegytárgy is került a falu plébániájához: egy román stílusú k?medence most is szenteltvíztartóként szolgál, s szintén a hegyr?l származik az el?csarnok falán lév? középkori corpus, a Mária Magdolna-oltár melletti gótikus k? szentségház, valamint a Szent Kereszt-oltár faragott feszülete. A plébániaház falán is láthatók egy középkori k?kereszt töredékei.
Az els? híradás a templomról 1332-b?l való, ekkor Dénes nev? papja 20 dénár pápai tizedet fizetett. Négy évszázaddal kés?bbr?l, 1729-b?l maradt fenn egy újabb jegyz?könyv, amely szerint a templom a mellette lév? temet?vel együtt k?fallal volt kerítve, újrafedését három évvel azel?tt végezték el. Legutóbbi, szakszer? m?emléki helyreállítása 1979-re készült el.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló